

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Nidelcu Alexei XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 26.01.2017 – 20.11.2018 (prima instanță);
2. 10.12.2018 – 31.01.2019 (instanța de apel);
3. 08.04.2019 – 16.07.2019 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul /sediul central/ din 20 noiembrie 2018, s-a încetat procesul penal în privința lui Nidelcu Alexei, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, potrivit rechizitoriului, Nidelcu Alexei este învinuit pentru faptul că el, la 08 septembrie 2013, în jurul orei 01:00 minute, posedând permis de conducere nr. X, eliberat la 06 august 2008, perfectat pe numele său, valabil pentru categoria „B”, conducând în stare de ebrietate alcoolică automobilul de model „Audi A3”, înregistrat cu numere de înmatriculare XXXXX, care era în stare tehnică bună, deplasându-se pe traseul Giurgiulești-Cahul, pe direcția de deplasare din satul Giurgiulești spre orașul Cahul, manifestând imprudență exprimată prin încredere exagerată în sine, dându-și seama că, acțiunile sale ar putea provoca consecințe social periculoase, neținând cont de dexteritatea sa în conducere și situația rutieră, adică de faptul că afară era întuneric, dar fiind predominant de ideea nechibzuită că ele vor putea fi evitate, contrar prevederilor pct. 10 alin. (1), pct. b), pct. 14 lit. a), pct. 45 alin. (1), lit. a), b), c), d), din Regulamentul circulație rutiere, aprobat prin Hotărârea

Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, care indică că, persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, totodată, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, precum și faptul că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, starea tehnică a vehiculului, situația rutieră, observând un obstacol, care i-a redus vizibilitate, ignorând astfel și cerințele pct. 45 alin. (2), al Regulamentului enunțat mai sus, conform căruia în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, precum și prevederile pct. 49 al Regulamentului enunțat mai sus, care indică că, în funcție de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frânare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitând coliziunea, nu a întreprins măsuri necesare pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, unde trebuia să reducă viteza până la limita care i-ar asigura securitatea circulației, a tamponat din spate automobilul de model „Volkswagen Passat”, înregistrat cu numere de înmatriculare XXXXX, care se deplasa regulamentar în aceeași direcție și la volanul căreia se afla Bălanei Irina, și ca urmare a pierdut control asupra automobilului care a dus la deraparea și rotația automobilului, în rezultatul cărui fapt 1-a lovit pe Leu Eugeniu, care se afla aproape de marginea carosabilului, astfel cauzându-i leziuni corporale sub formă de: fractură de condil tibial lateral de dreapta, fractura capului fibulei de dreapta și stânga, fractura maliolei gleznei stângi, ruptura tibiofibulară și a setului interosos, fractura femurului stâng, care prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămări corporale grave.

Ulterior, Nidelcu Alexei, fiind supus examinării medicale de constatare a stării de ebrietate și a naturii ei cu ajutorul alcooltestului „Drager 6810”, s-a stabilit că concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de către Nidelcu Alexei, era de 0,28 mg/l.

Astfel, acțiunile lui Nidelcu Alexei au fost încadrate de către OUP în baza art. 264 alin. (4) Cod penal – „*încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății persoanei, săvârșită în stare de ebrietate*”.

În acest sens, prima instanță a indicat că, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă, drept prevăzut și în art. 4 al protocolului nr. 7 CEDO și art. 21 Constituția Republicii Moldova, deoarece după

încetarea de drept a calității de bănuit, organul de urmărire penală era în drept în cazul apariției unor fapte noi sau recent descoperite ori acumulării ulterioare a probelor suplimentare de a relua urmărirea penală în conformitate cu art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, însă nu a emis o ordonanță motivată în acest sens, potrivit art. 255 Cod de procedură penală.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul Mîțăblîndă Sergiu, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Nidelcu Alexei să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, invocând că: prima instanță a dat o apreciere eronată probelor examinate, încălcând dreptul părții vătămate la un proces echitabil, nu a ținut cont de faptul că, poziția inculpatului, privind nevinovăția sa, este doar o formă de apărare, care vine în contradicție cu probele administrate în cadrul examinării cauzei penale în instanța de judecată, vinovăția inculpatului se confirmă pe deplin prin declarațiile părți vătămate Leu Eugeniu, martorilor Bălanei Irina, Trifan Constantin, Nicula Sorin, Croitoru Vădim, Sterlea Vădim, Grozea Vădim și Golban Lidia și prin alte probe pertinente, acumulate în cadrul urmăririi penale cum ar fi: - procesul-verbal de autosesizare al ofițerului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Cahul, Golban Lidia; înștiințarea telefonică parvenită la 08 septembrie 2013, în unitatea de gardă al Inspectoratului de Poliție Cahul; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 08 septembrie 2013 și schema anexată; raportul de expertiză medico-legală nr. 674 din 27 septembrie 2013, în privința părții vătămate Leu Eugeniu; raportul de expertiză nr. 2432 din 20 decembrie 2013; informația prezentată de către Serviciul înregistrării Transporturilor și Calificarea Conducătorilor Auto, prin care s-a stabilit că inculpatul deține permis de conducere nr. X eliberat la 06 august 2008, cu categoria admisă „B”; ordonanță de anexare a materialului înregistrat sub nr. 4297 din 08 septembrie 2013.

A mai indicat că aceste probe urmau să fie analizate de către prima instanță în conținutul sentinței atacate și urmau să fie apreciate în confirmarea sau infirmarea vinovăției inculpatului, ceea ce nu a fost efectuat de către prima instanță.

Prima instanță urma să țină cont de prevederile alin. (4), art. 385 Cod de procedură penală, care stabilește că, în cazul constatării încălcărilor a drepturilor inculpatului, precum și stabilirea persoanei din culpa căreia aceste încălcări au fost comise, instanța de judecată examinează posibilitatea reducerii pedepsei inculpatului, în scopul recompensei pentru aceste încălcări. Astfel, prima instanță urma să se conducă de aceste prevederi legale și să nu libereze inculpatul de răspunderea penală.

Prima instanță nu a ținut cont de faptul că, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală din 17 octombrie 2013, Nidelcu Alexei, a fost recunoscut în calitate de bănuț, și acest fapt este confirmat prin procesul-verbal de audiere a bănuțului din 17 octombrie 2013, iar împotriva actului respectiv nu au fost înaintate careva obiecții din partea inculpatului și apărătorului acestuia, nefiind invocat faptul existenței ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț din 07 octombrie 2013. Totodată, prin ordonanța din 16 ianuarie 2014, Nidelcu Alexei a fost pus sub învinuire și fiind audiat în calitate de învinuit și-a menținut declarațiile depuse în calitate de bănuț. Totodată, reieșind din procesul-verbal de audiere în calitate de învinuit, rezultă că din partea inculpatului și apărătorului acestuia nu au parvenit careva cereri, cu privire la scoaterea lui Nidelcu Alexei, de sub urmărire penală, în legătură cu încălcarea termenului aflării în calitate de bănuț. Mai mult ca atât, din analiza materialelor dosarului penal, se desprinde cu certitudine că, termenul de ținere a lui Nidelcu Alexei, în calitate de bănuț, nu a fost depășit.

A mai menționat că, prima instanță eronat a interpretat normele procesual-penale, dispunând încetarea procesului penal, din motivul existenței altor circumstanțe, care exclud tragerea la răspundere penală, or, prin alte circumstanțe, legiuitorul a prevăzut circumstanțele relatate în art. 174 alin. (1), art. 212 alin. (5), art. 323 alin. (2), art. 362 alin. (4) Cod penal. Astfel, prima instanță incorect a interpretat prevederile legislației procesual-penale, emițând o sentință neîntemeiată.

3.2 Partea vătămată Leu Eugeniu, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Nidelcu Alexei să-i fie stabilită o pedeapsă în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, admiterea acțiunii civile, încasarea sumei de 180 036,81 lei prejudiciu material și 100 000 lei prejudiciu moral, invocând că: argumentele primei instanțe privind încetarea procesului penal nu sunt temeinice normelor de drept invocate, deoarece chiar dacă admitem consecințele expirării termenului de trei luni după recunoașterea inculpatului în calitate de bănuț fiindu-i imputată fapta calificată în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ulterior, la 16.01.2014, dânsul a fost pus sub învinuire pentru o altă faptă, calificată conform art. 264 alin. (4) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 ianuarie 2019, s-a respins ca nefondat apelul declarat de către procuror, s-a respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de către partea vătămată, cu menținerea sentinței.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, prima instanță a elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru justă soluționare a cauzei penale, examinând multilateral toate probele prezentate de către părți, apreciindu-le în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și adoptând în final o sentință motivată și întemeiată, în care a dat răspunsuri explicite asupra circumstanțelor cauzei penale deduse judecății.

Instanța de apel a considerat că prima instanță just a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința inculpatului Nidelcu Alexei, stabilind întemeiat existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală al acestuia, determinând toate circumstanțele importante în acest sens.

Instanța de apel a constatat că, la data de 07 octombrie 2013, în privința inculpatului Nidelcu Alexei, de către organul de urmărire penală, a fost emisă ordonanța prin care acesta a fost recunoscut în calitate de bănuț, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Respectiva ordonanță a fost semnată de către inculpatul Nidelcu Alexei, apărătorul acestuia, Grecu Ion și de către ofițerul de urmărire penală, al Inspectoratului de Poliție Cahul, Golban Lidia, care a emis această ordonanță.

Faptul respectiv, se confirmă pe deplin prin declarațiile martorului Golban Lidia, care fiind audiată în ședința primei instanțe, a relatat cu certitudine că, semnătura de pe această ordonanță îi aparține. Totodată, martorul respectiv a relatat cu certitudine că, la data de 17 octombrie 2013, în privința inculpatului Nidelcu Alexei, a fost emisă ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, și anume la această dată inculpatul a fost audiat în calitatea respectivă. Referitor la faptul existenței a două ordonanțe de recunoaștere a lui Nidelcu Alexei, în calitate de bănuț, martorul a explicat prin comiterea unei erori mecanice la întocmirea ordonanței.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile respective, precum și a apreciat critic trimiterile procurorului la aceste declarații, deoarece aceste declarații nicidecum nu demonstrează că, inculpatul Nidelcu Alexei, a fost recunoscut în calitate de bănuț în cauză respectivă anume la data de 17 octombrie 2013. Or, declarațiile martorului respectiv nu sânt certe și nu indică direct asupra acestui fapt. Mai mult ca atât, fiind audiat în ședința primei instanțe, inculpatul Nidelcu Alexei a relatat că, a fost recunoscut în calitate de bănuț la data de 07 octombrie 2013, iar la data de 17 octombrie 2013, i s-a adus la cunoștință o altă ordonanță de recunoașterea în calitate de bănuț.

Totodată, cât inculpatul atât și avocatul acestuia relatează că, inculpatul Nidelcu Alexei, de mai multe ori a fost audiat în calitate de bănuț, ceea ce combate declarațiile martorului Golban Lidia, și anume în privința faptului că, inculpatul doar o singură dată a fost audiat în calitate de bănuț.

Instanța de apel a remarcat că, nici declarațiile martorului Golban Lidia, nici declarațiile inculpatului Nidelcu Alexei, depuse în prima instanță, nu au fost contestate de partea acuzării. Respectiv, nu se deduce cu siguranță că, inculpatului Nidelcu Alexei, i-a fost atribuită calitatea de bănuț, anume la data de 17 octombrie 2013, așa cum pretinde acuzarea. La fel nu poate fi reținut în speță și argumentul invocat de către procuror, privind comiterea unei erori mecanice, iar necorectarea acesteia nu s-a făcut din cauza că ordonanța respectivă nu a fost prezentată spre corectarea erorii respective. Or, potrivit art.249 alin. (1) Cod de procedură penală,

erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu.

Mai mult ca atât, instanța de apel a menționat că, la data de 18 august 2014, de către ofițerul de urmărire penală Golban Lidia, a fost întocmit procesul-verbal de corectare a erorilor materiale în actele procesuale întocmite, și anume, în ordonanța de recunoaștere în calitate de partea vătămată și procesul-verbal de audiere a părții vătămate, din motivul că a fost comisă o greșeală în ceea ce ține de datele de identitate ale părții vătămate.

Respectiv, în cazul în care în ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît ar fi fost comisă greșeala materială, aceasta urma să fie corectată prin procesul-verbal privind corectarea erorii materiale așa cum este indicat în normele legislației procesual penale.

Astfel, argumentele precum că, s-a comis o eroare mecanică la emiterea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît, nu pot fi luate în considerație și urmează să fie respinse.

Instanța de apel a mai menționat că, martorul Golban Lidia, care a fost ofițerul de urmărire penală respectiv, fiind audiată în ședința primei instanțe, nu a putut să explice faptul privind adoptarea a două ordonanțe de recunoaștere în calitate de bănuît și în același timp nu a negat existența acestora. În același timp, în declarațiile sale nu a putut să precizeze în care moment inculpatul Nidelcu Alexei, a aflat pentru prima dată despre faptul că, este bănuît în săvârșirea infracțiunii imputate, menționând doar că aceasta a avut loc în momentul recunoașterii acestuia în calitate de bănuît, fără a indica data concretă.

În acest sens, instanța de apel a găsit întemeiate alegațiile apărătorului inculpatului Nidelcu Alexei, referitor la faptul că, Nidelcu Alexei a căpătat calitatea de bănuît la data de 07 octombrie 2013, odată cu aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în această calitate, și nu la 17 octombrie 2013 cum invocă partea acuzării, or, potrivit materialelor cauzei, mandatul eliberat de avocat pentru apărarea intereselor inculpatului Nidelcu Alexei, se datează cu data de 07 octombrie 2013.

Potrivit mandatului eliberat, avocatul a intervenit întru apărare intereselor inculpatului Nidelcu Alexei, bănuît de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, la data de 07 octombrie 2013, ceea ce este indicat cu certitudine în mandatul avocatului, în asemenea circumstanțe, instanța de apel a găsit întemeiate argumentele avocatului, precum că, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuît a lui Nidelcu Alexei, a fost emisă anume la data de 07 octombrie 2013 și nu 17 octombrie 2013, or, în caz contrar, la data de 07 octombrie 2013, acesta (avocatul) nu putea de unde să cunoască, de săvârșirea cărei infracțiuni este bănuît inculpatul Nidelcu Alexei și care anume este încadrarea juridică a acțiunilor acestuia. Astfel, instanța de apel a considerat că, anume prin ordonanța de

recunoaștere în calitate de bănuit din 07 octombrie 2013, inculpatul Nidelcu Alexei, a obținut această calitate procesuală, iar în cadrul examinării cauzei nu a fost dovedit contrariu.

Reieșind din faptul că, inculpatul Nidelcu Alexei, a fost recunoscut în calitate de bănuit, la data de 07 octombrie 2013, acestuia urma să-i fie înaintată învinuirea până la 07 ianuarie 2014 inclusiv.

Potrivit materialelor cauzei penale, inculpatul Nidelcu Alexei, a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, la data de 16 ianuarie 2014, din ce rezultă că termenul de aflare a acestuia în calitate de bănuit a expirat, nefiind prelungit în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Conform art. 63 alin. (3) Cod de procedură penală, la momentul expirării, după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. În caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

Aplicând prevederile respective, speței în cauză, instanța de apel a atestat că, la data de 07 ianuarie 2014, inculpatul Nidelcu Alexei, urma să fie pus sub învinuire pentru săvârșirea infracțiunii imputate, ori să fie scos de sub urmărire penală, astfel, instanța de apel a considerat că, în cazul în care la data respectivă inculpatului Nidelcu Alexei, nu i-a fost înaintată învinuirea, acesta urma să fie scos de sub urmărire penală, or, odată cu expirarea termenului de aflare în calitate de bănuit, care nu a fost prelungit în conformitate cu prevederile legale, și în lipsa învinuirii înaintate, inculpatul Nidelcu Alexei, în mod obligatoriu urma să fie scos de sub urmărire penală, și în privința acestuia, urmau să fie aplicate prevederile art. 284 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora, scoaterea persoanei de sub urmărirea penală este actul de reabilitare și finalizare în privința persoanei a oricăror acțiuni de urmărire penală în legătură cu fapta anterior imputată.

Cu toate acestea, instanța de apel a reținut că, inculpatul Nidelcu Alexei, la data de 16 ianuarie 2014, a fost pus sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, cu depășirea termenului de 3 luni, de aflare în calitate de bănuit.

În acest sens instanța de apel a menționat că, ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului Nidelcu Alexei, a fost contestată de către acesta la procurorul ierarhic superior, fiind respinsă prin ordonanța din 20 decembrie 2016.

Ordonanța procurorului ierarhic superior a fost contestată la data de 02 ianuarie 2017, la judecătorul de instrucție, însă fără a se aștepta rezultatele examinării plângerii de către judecătorul de instrucție, fără a aduce la cunoștință inculpatului Nidelcu Alexei, și avocatului acestuia, părții vătămate, despre

terminarea urmăririi penale, și despre locul și termenul în care ei pot lua cunoștință cu materialele cauzei penale, procurorul a expediat cauza penală în instanța de judecată pentru examinare în fond.

Mai mult ca atât, în ședința instanței de apel, însăși apărătorul inculpatului a invocat că, de către procuror nu a fost respectată procedura înștiințării inculpatului și apărătorului acestuia despre finisarea urmăririi penale, și prezentarea materialelor dosarului penal pentru a face cunoștință, în vederea stabilirii dacă sânt careva cereri sau demersuri, care urmează a fi soluționate până la trimiterea cauzei în instanța de judecată. A menționat că, nu pot fi reținute ca probe procesele-verbale de neprezentare a inculpatului și apărătorului acestuia la procuratură, pentru a face cunoștință cu materialele dosarului.

În acest sens, instanța de apel a considerat întemeiate aceste argumente, deoarece procesele-verbale respective, nu au fost aduse la cunoștință inculpatului și apărătorului acestuia, precum și nu au fost înmânate acestora contra semnătură, ori într-o altă procedură legală, or, în ședința instanței de apel, apărătorul inculpatului a invocat că, la data pentru care au fost citați, de a face cunoștință cu materialele dosarului, cât el atât și inculpatul s-au prezentat în incinta procuraturii, însă procurorul din motive personale nu se afla la serviciu și fiind contactat a comunicat că ei vor fi înștiințați adăugător despre data și ora la care vor fi prezentate materialele dosarului penal pentru a face cunoștință. Este important de menționat că, aceste argumente nu au fost combătute de partea acuzării.

Mai mult ca atât, potrivit procesului-verbal privind neprezentarea la procuratură din data de 28 decembrie 2016, întocmit de către procurorul Sergiu Mîțăblîndă, se confirmă că, inculpatul Nidelcu Alexei, a comunicat procurorului despre imposibilitatea de a se prezenta pentru data de 28 decembrie 2016, ora 14 și 00 minute, pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale, invocând ca temei, probleme de sănătate. Respectiv acțiunea procesuală dată, a fost amânată pentru data de 18 ianuarie 2017.

Astfel, instanța de apel a constatat existența unor contradicții în cele reflectate în procesul-verbal din 28 decembrie 2016, și nu poate fi considerată ca o neprezentare nemotivată a inculpatului Nidelcu Alexei.

Cu atât mai mult, din copia cererii depuse în prima instanță la data de 15 martie 2017, rezultă că la data de 30 ianuarie 2017, apărătorul inculpatului Nidelcu Alexei, avocatul Grecu Ion, a depus în adresa Procurorului șef al Procuraturii raionului Cahul, această cerere, în care a invocat că, la data de 18 ianuarie 2017, el împreună cu inculpatul s-au prezentat în incinta procuraturii pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale. Procurorul de caz nu era prezent, din care considerente, a solicitat constatarea faptului lipsei procurorului la locul de muncă, precum și faptului prezenței sale și a inculpatului în incinta procuraturii la data de 18 ianuarie 2017, ora 14 și 00 minute.

Astfel, instanța de apel a apreciat ca întemeiate argumentele apărătorului,

precum că nici inculpatul și nici el nu au fost citați în mod legal pentru a face cunoștință cu materialele cauzei penale pentru data de 23 ianuarie 2017. Potrivit materialelor dosarului, nu rezultă că, procurorul a respectat prevederile art. 236 Cod de procedură penală, și prin oarecare formă a înștiințat inculpatul și apărătorul acestuia, despre terminarea urmăririi penale și necesitatea de a se prezenta la data respectivă în incinta procuraturii, pentru a face cunoștință cu materialele cauzei.

La fel, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele procurorului invocate în ședința instanței de apel, precum că nici inculpatul nici avocatul acestuia nu au obiectat asupra ilegalității învinuirii înaintate, respectiv din care considerente prima instanță urma să se pronunțe asupra chestiunilor prevăzute de art. 385 Cod de procedură penală, în consecutivitate în care sânt descrise, or, potrivit materialelor dosarului, cu certitudine se atestă că, până la întocmirea rechizitoriului și expedierii cauzei penale în instanța de judecată pentru examinare în fond, inculpatul Nidelcu Alexei, a folosit calea de atac prin contestarea ordonanței de punere sub învinuire la procurorul ierarhic superior, care a respins plângerea înaintată. Ulterior, ordonanța procurorului ierarhic superior a fost contestată de către inculpat și la judecătorul de instrucție.

Instanța de apel a mai considerat ca neîntemeiate argumentele procurorului, precum că, prima instanță urma să aprecieze probele prezentate de acuzare în sensul probării vinovăției sau nevinovăției inculpatului și apoi urma să stabilească posibilitatea tragerii acestuia la răspundere penală, or, din materialele cauzei penale rezultă că, învinuirea înaintată inculpatului Nidelcu Alexei, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, a fost înaintată cu încălcarea dreptului la apărare a inculpatului, care este un drept constituțional și este parte componentă al dreptului la un proces echitabil, consfințit în art. 6 al Convenției pentru Apărare Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din aceste considerente, instanța de apel a considerat oportun de a nu se expune asupra vinovăției inculpatului Nidelcu Alexei, or, în cadrul procesului penal au fost admise încălcări care în mod grav afectează drepturile fundamentale ale acestuia și anume dreptul la un proces echitabil.

Mai mult, instanța de apel a mai indicat că, este neîntemeiată cerința procurorului privind admiterea acțiunii civile, menționând că prima instanță corect a constatat că, în cazul încetării procesului penal, instanța de judecată nu se expune asupra acțiunii civile, menționând corect că faptul respectiv nu împiedică partea vătămată să se adreseze cu acțiune în ordinea procedurii civile, în situația când în cadrul procesului penal, au avut loc încălcări ale drepturilor inculpatului, în opinia instanței de apel, nu pot fi admise pretențiile de ordin material înaintate, de aceea acțiunea civilă se lasă fără soluționare.

În ceea ce ține de cerința procurorului privind confiscarea mijlocului de transport de model „Audi A3” în folosul statului, instanța de apel a susținut că aceasta este una nefondată și urmează să fie respinsă.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. 6), 16) Cod de procedură penală, prin care solicită, casarea deciziei, dispunerea rejudecării de către instanța de apel, invocând:

- chiar și în cazul pronunțării unei sentințe de încetare, instanța de judecată trebuia să descrie fapta infracțională incriminată că a fost săvârșită de către inculpat și să dea apreciere probelor prezentate de acuzare și cercetate în ședințele de judecată;

- temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpatului, dar și dacă fapta infracțională de care inculpatul este pus sub învinuire a fost sau nu a fost săvârșită;

- instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpatului;

- instanța de apel adoptând o decizie de încetare a procesului penal, urma să constate în partea descriptivă a deciziei fapta prejudiciabilă săvârșită de către inculpat, fapt ce nu l-a făcut;

- inculpatul nu a fost achitat de învinuirea înaintată prin rechizitoriu, însă a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nefiind contestate de persoanele cointeresate, ceea ce a dus la adoptarea de către instanța de judecată a unei hotărâri de încetare a procesului penal;

- potrivit practicii CtEDO, în hotărârea din 15.05.2019 Mereuța v. Republica Moldova, univoc se statuează că „Obligația pozitivă prevăzută la art. 3 din Convenție cere statelor să stabilească un cadru legal, în special prevederi legale eficiente, menite să prevină și să pedepsească săvârșirea infracțiunilor împotriva integrității individului aplicate de către persoane particulare cauza s-a încheiat fără ca făptașul să fie pedepsit, deoarece anchetatorii nu au respectat termenele prevăzute de Codul de procedură penală. Curtea nu a acceptat argumentul Guvernului...”;

- se rezumă că s-a constatat încălcarea art. 3 din Convenție și reieșind din această practică, la judecarea cauzelor penale referitoare la încălcarea drepturilor fundamentale – la caz, dreptul la viață, dreptul la integritatea fizică, instanțele naționale urmează să cerceteze dosarele inclusiv sub aspectele enunțate și să adopte soluții, prin care să fie respectate cu diligență drepturile atât ale persoanelor învinuite, cât și a părților vătămate;

- instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile expuse în pct. 22.2 din Hotărârea plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, care stipulează că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel urmează să constate circumstanțe

de fapt stabilite de către acesta, în urma judecării apelului declarat;

- necesitatea respectării prevederilor legale menționate, au fost discutate cu adoptarea unei hotărâri privind aplicarea acestor norme de drept date anterior de către Curtea Supremă de Justiție la 05.06.2018 cauza nr. 1ra-912/2018, în privința lui Bodolică C.;

6. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit, conchide că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să-l respingă ca inadmisibil în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței”* Colegiul penal lărgit constată că nu este incident în speță, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelul declarat de către procuror, întemeindu-și soluția în baza materialelor cercetate, verificate și apreciate corect de instanța de apel, astfel,

decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția de menținere a sentinței primei instanțe prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Nidelcu Alexei învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (4) Cod penal, în temeiul existenței circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

Colegiul penal lărgit, menționează faptul că Nidelcu Alexei a căpătat calitatea de bănuț la data de 07 octombrie 2013 și nu la 17 octombrie 2013, ce se confirmă prin faptul că, ca și ordonanța din 17 octombrie 2013 (f.d. 25 v. I), ordonanța din 07 octombrie 2013 (f.d. 243 v. II) prezentată de către apărător în cadrul ședinței de judecată în prima instanță, este semnată de către avocatul Grecu Ion, de către Nidelcu Alexei și de către ofițerul de urmărire penală Golban L., ultima semnătură fiind confirmată chiar de către autoarea ei – Golban L.(f.d, 247 v.II) în cadrul ședinței de judecată din prima instanță la data de 15.10.2018. Astfel, Colegiul lărgit conchide că anume la data de 07 octombrie 2013, Nidelcu Alexei a căpătat prima dată calitatea de bănuț, iar recunoașterea lui repetată la 17 octombrie 2013 ca bănuț pe aceeași faptă nu poate fi acceptată.

În acest sens, Colegiul penal lărgit indică că, s-a stabilit cu certitudine faptul că, inculpatul a căpătat calitate de bănuț la data de 07 octombrie 2013(f.d. 243 v. II) dar nu la 17 octombrie 2013 (f.d. 25 v. I) și a fost pus sub învinuire la 16 ianuarie 2014(f.d. 77 v. I), astfel, fiind ignorate prevederile art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, a fost omis termenul prevăzut de 3 luni, cu 9 zile, astfel, Colegiul penal lărgit apreciază ca corectă și însușește concluzia instanței de apel precum că *”sunt întemeiate alegațiile apărătorului inculpatului referitor la faptul că Nidelcu Alexei a căpătat calitatea de bănuț la data de 07 octombrie 2013, odată cu aducerea la cunoștință a ordonanței de recunoaștere în această calitate și nu la 17 octombrie 2013 cum invocă partea acuzării, or, potrivit materialelor cauzei, mandatul eliberat de avocat pentru apărarea intereselor inculpatului Nidelcu Alexei, se datează cu data de 07 octombrie 2013.*

În conformitate cu art. 63 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț: 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni.”

Reieșind din cele expuse, Colegiul judiciar constată încălcarea dreptului la apărare al inculpatului Nidelcu Alexei, și anume dreptului de a nu fi urmărit de două ori pentru una și aceeași faptă, faptul din care ordonanța de punere sub învinuire din 16 ianuarie 2014 adoptată în privința acestuia, este lovită de nulitate, conform prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, reieșind din aceste circumstanțe, Colegiul judiciar constată că, în asemenea situație, sânt lovite de nulitate și toate acțiunile procesuale efectuate cu Nidelcu Alexei, după punerea acestuia sub învinuire și până la finalizarea acțiunilor de

urmărire penale. Or, acțiunile procesuale efectuate după punerea inculpatului sub învinuire, au fost efectuate cu încălcarea dreptului acestuia la apărare, dreptul care este parte componentă al dreptului la un proces echitabil, iar probele obținute în urma acestor acțiuni, sânt lovite de nulitate.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) CPP, sentința de încetare a procesului se adoptă dacă: 6) există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmărire penală și tragerea la răspundere penală”, concluzie ce respinge expres alegațiile recurentului precum că, „temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpatului”.

În continuare, Colegiul penal lărgit respinge ca declarativ argumentul recurentului precum că „inculpatul nu a fost achitat de învinuirea înaintată prin rechizitoriu, însă a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nefiind contestate de persoanele cointeresate, ceea ce a dus la adoptarea de către instanța de judecată a unei hotărâri de încetare a procesului penal”, or, instanța de recurs constată că persoanele cointeresate și anume avocatul Grecu Ion în numele învinuitului Nidelcu Alexei a contestat cu plângere la judecătorul de instrucție (f.d. 3 – 5 v. anexă la volumul nr. III) ordonanța de punere sub învinuire a lui Nidelcu Alexei emisă de procurorul în Procuratura raionului Cahul, Boghen Dumitru din 16.01.2014 și ordonanța emisă la 20.12.2016 de către procurorul în Procuratura raionului Cahul, Mîțăblândă Sergiu.

Referitor la alegațiile recurentului precum că „instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile expuse în pct. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, care stipulează că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel urmează să constate circumstanțe de fapt stabilite de către aceasta, în urma judecării apelului declarat”, Colegiul penal lărgit conchide că aceste alegații sunt declarative, ce nu corespund realității, or, potrivit explicațiilor expuse în pct. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel” – „Partea descriptivă a deciziei se începe cu expunerea succintă a faptelor de săvârșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a învinuirii sub care a fost pus. În partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor art. 394 CPP”, potrivit prevederilor art. 394 alin. (4) Cod de procedură penală – „Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal”.

În continuare, Colegiul penal lărgit statuează că, temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 16) Cod de procedură penală, în sensul că „norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date

anterior de către Curtea Supremă de Justiție” nu este incident în speță, la fel argumentele în susținerea acestui temei nu sunt acceptate, or, cauza invocată de recurent, nr. 1ra-912/2018 asupra căreia s-a expus Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 05.06.2018, are la bază alte circumstanțe decât prezenta cauză.

7. Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, or instanța de apel s-a expus în decizia sa, detaliat și argumentat asupra motivelor esențiale invocate în apel, iar motivarea din decizia acesteia, în virtutea corectitudinii ei și pentru a evita repetări inutile, instanța de recurs ordinar o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

În consecință, Colegiul penal lărgit nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel în latura penală este legală și întemeiată, urmând a fi menținută, iar recursul declarat urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către procurorul – șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 31 ianuarie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Nidelcu Alexei XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 august 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor